

Referat regionalt planforum 20.10.2021 kl. 09.00-10.30 (fysisk og digitalt)

Kommuneplanens arealdel (KPA) planprogram, Trondheim kommune

Deltakere:

Representerer	Navn
Trondheim kommune	Merete Wist
Trondheim kommune	Anne Torres Mollan
Trondheim kommune	Elise Sangereid
Statsforvalteren – Klima- og miljøavdelingen	Vegar Christoffersen Walsø
Statsforvalteren – Landbruksavdelingen	Margrete Halsan
Statsforvalteren – kommunal- og justisavdelingen	Harald Høydal
Statsforvalteren – kommunal- og justisavdelingen	Lars Petter Løkken
Statsforvalteren – kommunal- og justisavdelingen	Tor Sæter
Kystverket	Børre Tennfjord
Bane NOR	Hilde Marie Prestvik
Bane NOR	Ola Magne Espås
Mattilsynet	Tore Forseth
Direktoratet for mineralforvaltning	Kristin Bye
Statens vegvesen	Jan-Kristian Janson
Statens vegvesen	Helge Stabbursvik
Trøndelag fylkeskommune – kulturminner	Heike Schmidtko
Trøndelag fylkeskommune – kommunal	Ina Catharina Storrønning
Trøndelag fylkeskommune – kommunal	Siv Minna Aastorp (referent)
Trøndelag fylkeskommune – kommunal	Sanna Hanem Kavli (møteleder)
Trøndelag fylkeskommune – kommunal	Tone Wikstrøm
Trøndelag fylkeskommune – folkehelse, idrett og frivillighet	Oddveig Bredesen
Trøndelag fylkeskommune – vegforvaltning	Beate Gamst Sjøland

AGENDA

1. Presentasjon av deltakere i møtet
2. Presentasjon av saken

3. Runde rundt bordet basert på innmeldte problemstillinger (se innmeldingsskjema)
4. Eventuell drøfting i plenum

1. Presentasjon av møtedeltakere

2. Presentasjon av saken v/Merete Wist, Anne Torres Mollan og Elise Sangereid.

Dette er **ikke** en rullering av kommuneplanens arealdel (KPA), men en ny KPA etter kommunesammenslåingen. Planprogrammet (PP) til KPA ble politisk behandlet 28.09.21 med vedtak om å legge PP ut på offentlig ettersyn og høring. Bygningsrådet kom med noen tilleggspunkter som er beskrevet i saksframlegget og innarbeidet i PP. Høringsfristen for PP er satt til 10.12.2021 med fastsettelse av PP på nyåret 2022. Arbeidet med planforslaget og enkelte delutredninger vil starte opp i høst. Det tas sikte på politisk første gangs behandling til våren 2022 og sluttbehandling tidlig høst i 2023, før valg av nytt bystyre.

Ulike føringer - for planarbeidet ble presentert (nasjonale forventinger fra regjeringen, statlig, regionale, kommunale). Byutviklingsstrategiene er svært sentral og er innarbeidet. KPA har høyt fokus på bærekraftsmålene, kompakt utvikling - et godt sted å bo, folkehelse, mennesker i bymiljø (sett i øyehøyde) og ABC-prinsippet. Andre viktige temaer/dokumenter er «Framtidsbilder for sentrum 2050 med sentrumsstrategi» viktige bystyrevedtak (bl.a. tilbakeføring av boligformål til LNFR) og flere KDP (sluppen, Klett, Ranheim).

Opptatt av å løfte opp målkonflikter – det er målkonflikter i planarbeidet; nullvekstmålet – bygge tett, tetthet, knutepunkt, støy, kvalitet i byområder, grøntområder og transformasjon. Trondheim kommune (TK) er opptatt av å tydeliggjøre og svare ut målkonfliktene i planarbeidet.

Hovedmålene presentert – Hovedgrepet er bærekraft og byutviklingsstrategien. Ikke bygge på nytt land, men bygge tett og transformere, samt utvikling nært sentrumsområder og langs kollektivtraseer.

Krav til arealnøytralitet – litt usikker på hva som ligger i dette og hvordan en skal sette opp arealregnskapet. Her ønskes det dialog.

Byggeprosjekter – det ønskes å gi føringer for byggeprosjekter. Hvordan skal en vurdere klimavirkning av arealplaner, hvordan stille krav til ombruk av eksisterende bygg, bygningsdeler, infrastruktur, kvaliteter i boliger og bymiljøer, historiske verdier? Områder i midtbyen og sentrumsområder rundt, lokalsentra og småhusbebyggelse er særlig viktig å gi gode føringer på. Fortetting vil gi konsekvenser for sosial og teknisk infrastruktur (skole, barnehage, idrett, VVA, etc.) og må synliggjøres. Tilstrekkelig arealbehov og arealreserver skal vurderes. ABC-prinsippet vesentlig.

Massehåndtering – viktig tema er å vurdere hvordan en kan få til bedre massebalanse i byggeprosjekt. Trenger vi noen områder for deponier og masseuttak?

Samferdsel – kan bli noen endringer i hovedstrukturen. Det jobbes med hovedvegnettet i TK, strategi for gange/sykkel og kollektivaksen. Det er en del uavklarte prosjekt, men de vil bli vurdert i KPA, gjelder bl.a. Byåstunnelen, Stamrute øst. Blir en opprydningsjobb. Generelt vil arealbruk knyttet til samferdsel vurderes. (bussterminal øst, godsterminal for jernbane, dobbeltspor bane, vurdere

dagens båndleggingssoner). Vedtatt strategier for sykkel og gange. Hovedtrafikkårer. Alle kan ikke ha optimale forhold. Vi må jobbe med differensiering av ulike løsninger.

Parkering – dagens p-norm (sykkel og bil) vil bli vurdert i KPA-arbeidet. Hvilke utfordringer gir økt bruk av p-kjellere? Reduksjon av parkeringskrav vil gi større press på parkering langs offentlige veger. Det er derfor ikke en enkel løsning å redusere parkeringskravet, uten å vurdere konsekvensene av dette (behov restriksjoner knyttet til parkering langs offentlig veg må vurderes). P-kjeller er et kostnadsspørsmål fra utviklere og utgår i noen tilfeller. Press på parkering på offentlige veger øker. Dette gir også utfordringer på parkering for hjemmetjenesten.

Blågrønt – vurdere å utarbeide ulike soner for utvikling og bruk langs kystlinjen, langs elv og innsjø. Hvordan skal en integrere blågrønne strukturer i byområder samtidig som at området fortettes? Fokus klimaendringer – hvordan fordrøye den økte nedbøren?

LNFR – viktig å vurdere nye føringer på tiltak i LNFR, særlig i Klæbu. Nidelvkorridoren og markagrensa er ikke markert i Klæbu, og dette vil bli lagt inn i ny KPA. Nye føringer i LNFR vil vurderes (landbruk, natur og friluftsliv, myr, ubebygde hytteområder).

Nye arealbruksformål – ønsker å bruke eksempel fra KPA Bergen. Her har kommunen tatt i bruk nye arealkategorier for å ivareta planstrategien. Fire ulike arealformål.

- Sone 1: Sentrumskerne. Hjerte i stedet. Åpne fasader, offentligplass
- Sone 2: Byfortettingssone. Alle har gangavstand til sentrumskjernen og kollektivpunkt. Tung fortetting, men også mulig med avskjermede boligområder. Arealbruk og bystruktur varierer.
- Sone 3: Ytre fortettingssone. Sykkelavstand og brukbar kollektivdekning, Skal fortette, men må i større grad hensynta landskap, grønstruktur og eksisterende struktur.
- Sone 4: Øvrig byggesone. Dårlig kollektivdekning – ønsker ikke vesentlig ny boligbebyggelse. Kan tillates noe bebyggelse.

Her er prinsippene med soneinndeling det viktigste. TK vil i KPA-arbeidet vurdere hvilken soneinndeling som er hensiktsmessig for kommunen. Soneinndelingen vil underbygge 0-vekstmålet. Utforming i soner vil vurdere grøntkvaliteter, gatetverrsnitt, boligtyper etc.

Medvirkning – lagt opp til høy grad av medvirkning. Vil bl.a. etablere et borgerpanel.

Regionalt planforum – ønsker tilbakemelding på hvilke team som bør tas opp i Regionalt planforum senere.

ROS – ønsker innspill på hva som skal inngå i ROS. ROS bygger på analysen fra forrige KPA. Storulykke er vurdert tatt inn.

3. Runden rundt bordet **STATSFORVALTEREN**

Miljø v/Vegar Walsø

Bra arbeid. Veldig positivt at en skal se mer på klimavennlige bygg og gjenbruk. Det stilles spørsmål til hvordan en skal jobbe i forhold til støy. Gjør oppmerksom på ny veileder på støy; T-1442. Kapittel 3 bør leses da det omhandler arealbruk i støyfølsom sone. KPA bør være tydelig på hvor en kan bygge i støyfølsom sone. Det anbefales å se på eksempel fra Bergen der en ser på sammenheng mellom utviklingssoner og støy. Bestemmelser på støy må oppdateres. Det er viktig å skille mellom øvre og nedre støysoner, samt stille side og fasader (se T-1442). SF ønsker et oversiktskart på støy da tilgangen til støysoner må være lett tilgjengelig i KPA.

Benyttes Miljødirektoratets veileder M-1941 i forbindelse med ROS?

Vil kommunen vurdere massebanker - dvs. å lagre masser i områder midlertidig i stedet for å etablere en rekke deponier. Hovedgrepet i KPA er å tilbakeføre og det stilles spørsmål til hva TK legger i nye områder?

Svar TK - KPA skal signalisere hvor en kan bygge i støyfølsom sone. Ser at vi må ha noen helt klare grenser. TK tror også at dette kanskje kan løses litt slik som KPA Bergen har løst med ulike utviklingssoner også for støy.

Landbruk v/Margrethe Halsan

Veldig god plan, mange gode grep og et godt utarbeidet planprogram. Bra det legges opp til byutviklingsstrategi og utviklingsrekkefølge. Det er viktig å ikke ha for mye arealer, men tilstrekkelig behov jfr. prognoser/behov. Det er stor kapasitet i dagens plan og det er en ytterligere innskjerping av jordvernet. Arealbehovet må stå i samsvar med det som legges inn som utbyggingsarealer i KPA. Hvordan tenker dere å vurdere nye områder, f.eks. deponier?

Svar TK – er svart under forurensning.

Forurensning v/Harald Høydal

Forurensningsseksjonen følger opp miljøavdelingen i spørsmål om TK har tenkt massebanker framfor x antall deponier? Massedeponier genererer mye transport. Massebank kan sammenlignes med en gjenbruksbank.

Svar TK – Vi har en klar bestilling på å være arealnøytral og kan ikke legge nye område i LNFR. TK vil i utgangspunktet ikke ha flere deponier, men massebalanse vil høyst sannsynlig bli en utfordring knyttet til parkeringskravet der p-kjeller endrer terrenget vesentlig. Store p-kjellere gir en rekke negative konsekvenser. TK har ikke et klart svar på dette per nå. TK ønsker gjenbruksbank på materialet og dette vil også kunne være aktuelt for masser i form av massebank.

Risiko og sårbarhet v/Lars Petter Løkken

Høyspentlinjer er viktig i vurdering av arealbruk og må inngå i ROS. Plassering av dette har betydning for arealbruk. Metode M-1941 skal brukes på klima og miljø - det er ikke nevnt i PP.

Svar TK – Høyspent tas inn i ROS. PP skriver lite om metode og vi tar med oss innspill på at M-1941 ikke er nevnt. Vi vurderer om vi skal nevne dette i planprogrammet.

KYSTVERKET v/Børre Tenfjord

Planprogrammet sier lite om ferdsel på sjø, kollektivtilbud, transportbehov, samferdsel generelt. Det er viktig å vise arealbruk i hele sjøområdet. Illustrasjonslinje på hurtigbåt anbefales lagt inn i planen. Kystverket har kommentar til grenseflate sjø kommunikasjon, samferdsel generelt, transportbehov og kollektivtilbud. – lite oppmerksomhet til det i PP. Kanskje forsterke denne delen i forhold til nye arealer også sjøarealer.

Svar TK – Planarbeidet skal se mer på strandsonen og ulike aktiviteter. TK tar med seg innspillene fra Kystverket.

BANE NOR v/Hilde Marie Prestvik

BaneNor

Fin orientering. Viktig at jernbanen har tilstrekkelig handlingsrom for drift, vedlikehold og utvikling, jf. Bane NORs veileder for planlegging nær jernbanen.

Svar TK – det tas til orientering.

MATTILSYNET v/Tore Forseth

Viser til nasjonale forventninger. Er drikkevannskilden tilstrekkelig. Det blir et stort vannbehov på de de har signalisert. Hensynssoner og bestemmelser vil være viktig.

Plante/helse - Spredning av uønskede arter bør inn i planen. Det handler om dyrevelferd og ivaretagelse av habitater og unngå stress. Akvatisk miljø – gyrodactylus.

Svar TK – det tas til orientering

DIRMIN - Miljø v/Kristine Bye

Er det en reel fare for uønskede hendelser så skal det legges inn som en hensynssone.

Svar TK – det tas til orientering

SVV v/Jansson

Det etterlyses retningslinjer på Nasjonale føringer vedrørende areal og transport. Er det mulig å synliggjøre overgangsordninger mellom gange og sykkel til andre kollektivtilbud som f.eks. buss, tog,

båt i plankartet? Ønsker et mer opplysende plankart enn det eksisterende KPA har, og håper at ny KPA ikke blir en kopi av KPA vi har i dag.

Svar TK – det tas til orientering og TK satser også på at kartet blir forbedret fra dagens plankart KPA.

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Friluftsliv v/Oddveig Bredesen

Er det lagt opp til grønn strek i Klæbu? Er det noen politiske signaler på hvor den skal gå? Det er en del nabokommuner (Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen, Melhus), som grenser opp til hverandre og som har ulike aktiviteter over kommunegrensene. Dette gjelder bl.a. snøscooter og løyper som ønskes koblet sammen. Brungmarka vil kunne bli berørt. I planarbeidet bør en løfte blikket og se på friluftsliv, folkehelse på et overordnet nivå mht. friluftsliv i nabokommunene, snøscooter etc. Det er press fra nabokommuner på snøscooter. Det anbefales å ha en dialog med nabokommuner om dette.

Svar TK – Det er ikke tenkt så mye på dette. Det er ikke lagt opp til noen grønn strek, men «Plan for friluftsliv og grønne områder» vil kanskje følge opp dette. Det blir et innspill til planen fra andre utredninger.

Kulturminner v/Heike Schmidtke

Regner med at Regional plan for kulturminner må implementeres i KPA.

Svar TK- ja dette vil bli implementert.

Vannmiljø og naturmangfold v/Ina Storrønning og Siv Minna Aastorp

Er naturmangfold et utredningstema som favner vannmiljø? Temaet Naturmangfold er et vidt begrep. Elver, bekker, vann og strandsonene vil kunne bli direkte berørt av arealbruken og dette må konsekvensutredes og beskrives bedre som et punkt under naturmangfold. Dette gjelder også temaet vilt som heller ikke er nevnt. I utredningstemaet er det mye fokus på grøntregnskap og grønne arealer. Det er viktig å skille mellom hva som inngår som del av konsekvensutredningen og hva som skal beskrives i planbeskrivelsen til KPA, samt hva som skal inngå i ROS-analysen. Tema naturmangfold kan med fordel være tydeligere i sin beskrivelse på hva som inngår i utredningstemaet.

Svar TK – det jobbes med flere tematisk plan som berører vannmiljø. Planen foreligger per nå som høringsutkast. Temaplanene skisserer økologisk verdi i vassdragene og ulike tiltak foreslås. Planen blir et grunnlag i KPA. Vilt og vannmiljø inngår i KU naturmangfold.

Fylkesveg v/Beate Gamst Sjøland

PP viser en god retning. Møteplasser, fellesskap, gode bomiljø og nye fellesskapsløsninger boligsosiale løftes opp. Nasjonale føringer - statlige må tas inn i PP

Behov for gode overgangsordninger fra sykkel-båt-buss etc. Dette bør synliggjøres i kartet på en god måte. Savner at tilgjengelighet og fysisk utforming omtales. Må synliggjøres gjennom temakart. Anbefaler allerede nå å se på veileder for universell utforming.

Trafikksikkerhet er ikke nevnt som utredningstema. Trafikksikkerhet og nye skolekretser har betydning for trafikksikkerheten, f.eks. Overvik. Det er i liten grad vurdert barrierer i skolekretser og utbyggingsområder. Osломodell er viktig - prinsippet rett tiltak på rett sted er veldig bra. Separering sykkel/gange er veldig bra.

Kollektiv – forventer at AtB inviteres med i KPA arbeidet, da de planlegger rutestrukturen nå. Infrastrukturen kan ivareta hvor bussen skal gå.

Deponi – har skapt mye større ringvirkninger og plager enn innenfor selve området deponi. Vær obs på konsekvensene ved deponier og vurder dem i planen.

Hvem eier den nye hovedplanen for veg. Er det miljøpakken eller byplankontoret?

Svar TK – Trafikksikkerhet mht. nye områder bl.a. skole vil bli vurdert ved hvert enkelt område som legges inn. Vi kan i tillegg vurdere å definere spesifikke tema som skal konsekvensutredes i reguleringsplanene. Konsekvensene ved deponier utover selve planområde skal vurderes i planen.

Det er ikke byplan som vil eie nye hovedveg for plan, men er en politisk bestilling. Miljøpakken ligger formelt under MOS (Mobilitets- og samferdselsenheten).

Kommentar fra SVV - Hovedplanen skal gå hånd i hånd med KPA arbeidet.

4. Drøfting plenum

GENERELLE SYNSPUNKT FRA FLERE

Drikkevann og vannmiljø må vurderes mere. Alt må sees i sammenheng med en helhetlig vannforvaltning etter PBL. Hva blir konsekvensene ved all utbyggingen på østsiden av byen. Metodisk så bør M-1941 brukes.

Vil TK se på behovet for å sikre flere korridorer for naturmangfoldet?

Viktig å vurdere grøntområder forskjellig. Det må skilles på grønt i gult og grønt i lilla evt. Andre formål. Grønt i en urnelund har ikke like stor fleksibilitet som et ordinært grøntdrag. Grønnstruktur som gravlund er ikke like egnet at viltet passere som et mer naturpreget grønnstruktur.

Vil KDP på ulike tema likestilles med KPA?

PP viser en god retning og tydeligere enn forrige plan. Boligosiale forhold er viktig og bra. Nye felleskapssløsninger og utfordring på TEK er også bra. Savner bedre beskrivelse av tanker rundt universell utforming (UU) og tilgjengelighet. Anbefaler å sette seg inn i siste veileder på UU.

Hensynssoner over tunnel må benyttes der det gir utslag.

Svar TK- Vil se på helheten i arealbruken og konsekvenser for arealbruken. KDP og temaplaner vil bli lagt til grunn og føringer vil vurderes implementert i KPA. Temaplaner KDP får ikke juridisk virkning som KPA.

UU, tilgjengelighet og hensynssoner over tunnel vil bli vurdert.